

Autonomia rozwoju człowieka

18 kwietnia 2020

Autonomia rozwoju człowieka to zdolność jednostki do samodzielnego podejmowania decyzji i działania w celu osiągnięcia swoich celów. Oznacza to, że dana osoba jest w stanie kontrolować swoje działanie, a także przewidywać i przyjmować odpowiedzialność za jego konsekwencje. Autonomia rozwoju człowieka jest ważna dla zdrowia psychicznego i dobrego funkcjonowania, ponieważ pozwala jednostce na kształtowanie swojego życia zgodnie z własnymi wartościami i potrzebami. Jest ona również ważna dla rozwoju osobowości, ponieważ pozwala jednostce na rozwijanie swojej tożsamości i budowanie swojej wiary w siebie.

Koncepcja dorosłości i jej znaczenie

- Zagadnienie autonomii rozważa się zazwyczaj w odniesieniu do ludzi dorosłych (dojrzałych)
- Koncepcje (czy też teorie) dorosłości służą podziałowi według wartości, pozytywnie ceniąc dojrzałość czy też dorosłość. Różnicuje jednostki na: dojrzałe, niedojrzałe i ewentualnie „przejrzałe”.
- Rozwój dzieci zgodnie z tymi koncepcjami jest ujmowany jako możliwość osiągnięcia dorosłości, rozwój w późniejszych latach życia jest ujmowany jako możliwość utrzymania określonego stanu rozwoju (teorie takie można nazwać teoriami deficytu rozwojowego)

Granica rozwoju i jego zamknięcie

- Jedne teorie mówią o tym, że rozwój jest procesem zamkniętym a jego granicą jest stan dojrzałości. Nie czynią przy tym rozróżnienia pomiędzy zamknięciem a granicą rozwoju.
- Inne teorie opierają się na modelu konstrukcji technologicznej i utożsamiają realizację planu tej konstrukcji z zamknięciem i granicą rozwoju.

- Wg Niemczynskiego, nie można wyjaśnić indywidualnego rozwoju człowieka w kategoriach stosunków społecznych albo w kategoriach zoologicznej ontogenezy lub w kategoriach abstrakcyjnych relacji pojęciowych.

Kryteria autinonii

- Autonomiczny proces rozwoju rozgrywa się: a) w cyklach rozciągających się na całe życie jednostkowe b) tworzy własny wewnętrzny model normatywny c) według którego dokonuje się regulacja jego przebiegu d) doprowadzająca do zamknięcia cyklu e) wypełnionego aktywnością tworzącą formy życia z osobowości w świecie wspólnego z innymi ludźmi życia danej osoby.
- Autonomiczna dorosłość wywodzi się ze swobodnej eksploracji własnego doświadczenia aniżeli z poddania go kategoriom społecznym w poszukiwaniu jego sensu i wartości. Jest ona zarówno dorosłością członka grupy, uczestnika różnorodnych procesów społecznych

Więź społeczna i wolność

- Autonomiczny rozwój zakłada: 1. wspólny świat społeczny z jego normami 2. spotkanie się jednostki na tym terenie z innymi ludźmi czyli jej udział w zdarzeniach i procesach tego wspólnego świata społecznego 3. wewnętrzne doświadczenie jednostki jakie tworzy się w efekcie jej udziału w tym świecie 4. interpretację tego doświadczenia
- Wyżej wymienione warunki są konieczne ale niewystarczające do zaistnienia pojęcia autonomicznego rozwoju potrzebny jest jeszcze afirmacja własnego, nie nadanego sensu i wartości wewnętrznego doświadczania jednostki.
- Autonomia człowieka i jego rozwoju rysuje się w tym ujęciu jako autonomia jednostki kultywującej więź z innymi, a nie jako autonomia osoby uzależniającej się od związków z innymi

- Trzy nurty rozważań nad rozwojem:
 - Orientacja aprioryczna – powstaje wokół przeświadczenia o kształtowaniu się umysłu i osobowości człowieka wedle wewnętrznego planu, przyrodzonej normy, realizowanej w toku indywidualnego rozwoju.
 - Orientacja aposterioryczna – twierdzenie o ukształtowaniu się umysłu i osobowości w efekcie przejęcia zewnętrznego porządku, który zostaje przyswojony w toku indywidualnego rozwoju stając się własną uwewnętrzną normą
 - Orientacja dialektyczna – ścieranie się przeciwstawnych tendencji (umysł i osobowość kształtują się w zderzeniu z czynnikami zewnętrznymi i wewnętrznymi)

W stronę teorii

- Orientacja autonomiczna (4 nurt) – łączy wszystkie pozostałe nurty ale jednocześnie pokazując, że żaden z nich nie jest wystarczający do ukazania zagadnienia rozwoju

O celu, granicy i zamknięciu rozwoju jeszcze

- Niemczyński – nie widzi sensu w wyznaczaniu granicy rozwoju, woli pozostawić rozwój w formie procesu otwartego.

Poznawczo-praktyczny stosunek do autonomicznego rozwoju

- Wg Niemczyńskiego działania których przedmiotem jest drugi człowiek, kształtować nie w nastawieniu na określanie celów i dobór środków dla osiągnięcia lepszego stanu rzeczy. Działania takie są o tyle adekwatne wobec indywidualnego rozwoju o ile kształtowane są przez nastawienie na afirmację indywidualnego życia człowieka. (postawa działaniowo-poznawcza)

▪ Składniki postawy działaniowo-poznawczej:

1. nie wyłączone żadnej formy życia osobowości z kręgu życia wspólnego
2. aktywna życzliwość i zbliżenie się do każdej formy życia osobowości w celu
3. poznania lecz nie zawładnięcia nią, a dla próby jej zrozumienia w jej własnej perspektywie co pociąga za sobą
4. szacunek a nawet pokorę wobec życia i osobowości
5. równość i wzajemność oddziaływania

Fazy indywidualnego rozwoju

- Od okresu dorastania rozwija się: najpierw motywacyjne i kierownicze centrum w toku personalizacji ludzkich zadań i dążeń, następnie wytworzone zostają indywidualne, właściwe danej osobie syntezy środków i sposobów realizacji przyjętych za własne ludzkich zadań i dążeń w czasie i miejscu, na które przypada życie jednostki. Trzecim etapem jest proces eksternalizacji osobowości, kiedy indywidualna synteza ludzkich zadań i dążeń oraz sposobów i środków ich realizacji poddana zostaje testom konfirmacji w postaci wartościowych wkładów do procesów życia wspólnego, uznanych i przyjętych jako adekwatny zewnętrzny wyraz unikalności wewnętrznej struktury jednostki, akceptującej je jako odpowiadające jej aspiracjom oraz okolicznościom spełnienie życiowych zadań i dążeń .

Jeśli potrzebujesz pomocy w pisaniu nowej pracy z pedagogiki, to polecamy serwis [pisanie prac z pedagogiki](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac.